

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van PvdA
de heer J. Pellaers
de heer F. Soeren

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake behoudluchtalarm

DATUM
3 juni 2026
Verzonden: 3 juni 2026

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
LJM (Lucien) Vaessen

TELEFOONNUMMER
043 350 5164

ONZE REFERENTIE
2026.01715

E-MAILADRES
Lucien.Vaessen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Pellaers en Soeren,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Hoe kijkt de Veiligheidsregio tegen het verdwijnen van het luchtalarm in 2028 aan?

Antwoord 1:

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is kritisch op het voornemen om het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS) per 1 januari 2028 uit te faseren. In een regio met een hoog risicoprofiel – onder andere door de aanwezigheid van Chemelot en andere risicovolle activiteiten – acht de veiligheidsregio het essentieel dat een robuust en meervoudig alarmeringssysteem beschikbaar blijft. Het uitgangspunt is daarbij: 'één is geen'. NL-Alert wordt gezien als waardevol, maar niet als volwaardige vervanger van het luchtalarm. Het volledig afhankelijk worden van één systeem wordt als onwenselijk en risicovol beschouwd.

Vraag 2:

Staat de risicoanalyse die de Veiligheidsregio maakte als beantwoording op onze vragen van 22 maart 2024 nog steeds?

Antwoord 2:

Ja. De eerdere risicoanalyse wordt in de kern nog steeds onderschreven, maar wordt door de veiligheidsregio nadrukkelijker geplaatst in de context van toenemende risico's, zoals hybride dreigingen, uitval van vitale infrastructuur en incidenten met gevaarlijke stoffen. Deze ontwikkelingen onderstrepen juist het belang van meervoudige, onafhankelijke alarmeringsmiddelen. De analyse bevestigt dat het afbouwen van in waarschuwingssystemen de weerbaarheid van de regio verlaagt.

Vraag 3:

Bent u, net als de PvdA Maastricht, tegen het verdwijnen van dit alarm?

Antwoord 3:

Het college deelt de zorgen over het verdwijnen van het luchtalarm en ondersteunt het standpunt van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg dat het WAS niet moet worden uitgefaseerd zolang er geen volwaardig, bewezen alternatief beschikbaar is.

DATUM
3 juni 2026

*Vanuit Zuid-Limburg – mede gezien de risico's rond Chemelot – wordt actief gepleit voor behoud van het sirenealarm of een gelijkwaardig systeem met hetzelfde effect.
Het college stelt zich daarbij nadrukkelijk kritisch op richting het landelijke beleid.*

Vraag 4:

Welke alternatieven kunnen er gegeven worden voor het luchtalarm voor mensen die bijvoorbeeld laaggeletterd zijn?

Antwoord 4:

Naast NL-Alert bestaan en worden doorontwikkeld:

- *NL-Alert in meerdere talen en met eenvoudige taal (B1-niveau)*
- *Cell broadcast-technologie (bereikt alle mobiele telefoons zonder aanmelding)*
- *Publieksinformatie via radio en televisie (calamiteitenzender)*
- *Fysieke communicatie via hulpdiensten en lokale netwerken*
- *Gebruik van pictogrammen en visuele instructies in communicatie*
- *Samenwerking met maatschappelijke organisaties (bijv. wijknetwerken, welzijnsorganisaties)*

De veiligheidsregio wijst er expliciet op dat digitale middelen afhankelijk zijn van elektriciteit en netwerken en niet iedereen bereiken (bijvoorbeeld bij uitval of voor kwetsbare groepen).

Daarom blijft het uitgangspunt dat een hoorbaar, direct en laagdrempelig systeem nodig blijft als fundament van crisisalarmering.

Daarom blijft het college inzetten op inclusieve communicatie en vraagt hier expliciet aandacht voor binnen de veiligheidsregio.

Vraag 5:

Kan de Veiligheidsregio toezeggen dat zij haar lobby richting de Rijksoverheid zal gebruiken om dit besluit terug te laten draaien?

Antwoord 5:

Ja. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg voert actief lobby richting het Rijk, samen met andere veiligheidsregio's, om te voorkomen dat het WAS wordt uitgefaseerd zonder adequaat alternatief.

Daarbij wordt expliciet ingezet op:

- *behoud van een redundant systeem*
- *voorkomen van een "veiligheidsgat" na 2028*
- *structurele financiering voor een aanvullend landelijk systeem*

Hiermee positioneert de regio zich nadrukkelijk als pleitbezorger voor versterking van de nationale alarmeringscapaciteit.

Vraag 6:

Kan het college toezeggen dat zij haar positie binnen de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) zal gebruiken om samen met andere gemeentes een lobby te starten richting de Rijksoverheid om dit besluit terug te laten draaien.

Antwoord 6:

Het college is bereid om actief bij te dragen aan lobby richting het Rijk, onder meer via de VNG en andere bestuurlijke netwerken, en sluit zich aan bij de inzet van de veiligheidsregio.

Daarbij wordt niet alleen aangesloten bij bestaande initiatieven, maar ook actief ingezet op:

- *agendering van het risico voor industriële regio's zoals Zuid-Limburg*
- *pleidooi voor landelijke dekking en niet slechts lokaal maatwerk*
- *een gezamenlijke bestuurlijke lijn richting het kabinet*

DATUM
3 juni 2026

Tot slot verwijst het college naar de raadsinformatiebrief van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg over de toekomst van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS), die deze dagen wordt gepubliceerd. Hierin worden het regionale standpunt en de ondernomen acties nader toegelicht. Daarbij wordt ook gewezen op de gezamenlijk door veiligheidsregio's opgestelde brief aan de Tweede Kamer (zie bijlage 1), waarin de zorgen over de voorgenomen uitfasering en het belang van een robuust en redundant alerteringssysteem nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

W.A.G. Hillenaar
de Burgemeester

Schriftelijke vragen

Postadres

Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Bezoekadres

Wilhelminakade 947
Rotterdam

Ons kenmerk

Betreft

Uitfasering Waarschuwing- en alarmeringssysteem

Datum

1-6-2026

Behandeld door

Geachte fractievoorzitter en leden van de Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

In 2024 hebben wij u benaderd met onze zorgen over het voorgenomen besluit om het Waarschuwing- en Alarmeringssysteem (WAS) uit te faseren. Mede dankzij uw inzet, middels de motie Eerdmans¹, is toen onderkend dat een robuust en betrouwbaar alerteringssysteem essentieel is voor de veiligheid van de bevolking.

Inmiddels heeft het kabinet een nadere reactie² gegeven op de inrichting van een civiel-militaire waarschuwingsketen en de doorontwikkeling van NL-Alert. Hoewel het positief is dat hier stappen worden gezet, constateer ik, als voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, mede namens de voorzitters van de veiligheidsregio's Zuid-Limburg, Utrecht, en Zuid-Holland-Zuid, dat de gekozen richting onvoldoende waarborgen biedt voor een robuuste en redundante alertering. Juist in een tijd van toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en risico's op uitval van vitale infrastructuur vinden wij dit zeer onverstandig. Wij achten het daarom noodzakelijk onze zorgen opnieuw nadrukkelijk onder uw aandacht te brengen.

Huidige kabinetsvoornemen: onvoldoende redundantie

Het kabinet zet in op NL-Alert als primair alerteringsmiddel, waar ook een minimale civiel-militaire waarschuwingsketen tegen luchtdreiging in zal worden verwerkt. Tegelijkertijd is er geen financiering gevonden voor een aanbevolen aanvullend sirenenetwerk en blijft het voornemen om het WAS per 1 januari 2028 uit te faseren in stand. Daarmee dreigt Nederland afhankelijk te worden van één systeem. Dat achten wij onverantwoord.

NL-Alert is waardevol, maar niet voldoende

NL-Alert is een waardevol instrument, maar kent beperkingen. Het is afhankelijk van elektriciteit en mobiele netwerken, die bij grootschalige uitval maximaal enkele uren zullen functioneren. In het licht van de kabinetsoproep aan inwoners om zich voor te bereiden op 72 uur zelfredzaamheid bij langdurige stroomuitval, is het moeilijk uitlegbaar dat het landelijke alerteringssysteem bij rampen en crises juist dan tekortschiet. Daarnaast bereikt NL-Alert niet iedereen. Een deel van de bevolking beschikt niet over een mobiele telefoon, heeft deze niet opgeladen of ingeschakeld, of is niet in staat de boodschap goed te begrijpen door laaggeletterdheid, taalbarrières of andere beperkingen. Ook blijft digitale infrastructuur kwetsbaar voor storingen en cyberincidenten.

¹ Motie van het lid Eerdmans c.s. over het luchtalarm voor de toekomst behouden, 2024. 21501-20-2040

² Kamerstukken II, 2026, 29 517, nr. 275.

Risico van een ‘veiligheidsgat’ vanaf 1 januari 2028

Wij maken ons vooral zorgen over het tijdpad. De uitfasering van het WAS per 1 januari 2028 staat tegenover het ontbreken van een concreet en gefinancierd alternatief. Het is niet realistisch te veronderstellen dat binnen deze termijn een nieuw, landelijk dekkend en bewezen robuust systeem kan worden ontwikkeld en ingevoerd. Hierdoor ontstaat een reëel risico op een periode zonder adequaat en redundant alerteringssysteem, wat in de huidige context onacceptabel is.

Meer risico's dan alleen luchtdreiging

Daarbij komt dat de kabinetsinzet zich vooral lijkt te richten op een (minimale) civiel-militaire waarschuwingsketen voor specifiek luchtdreigingen. Hoewel relevant, is deze benadering te beperkt gezien de bredere risico's van deze tijd, zoals ook beschreven in de Rijksbrede Risicoanalyse³, waaronder hybride dreigingen, cyberincidenten en toenemende kans op extreme weersomstandigheden en overstromingen. Voor deze scenario's dreigt een passend alerteringssysteem te ontbreken.

Behoeft aan landelijke dekking

Ook het voornemen om alleen in te zetten op lokaal maatwerk voor hoog-risicolocaties in enkele veiligheidsregio's achten wij onwenselijk. Rampen houden zich niet aan regiogrenzen en kunnen overal optreden. Alle Nederlanders moeten kunnen rekenen op tijdige en adequate waarschuwing. Een alerteringssysteem hoort daarom landelijk dekkend te zijn.

Vertrouwen in weerbaarheid

Naast de functionele waarde heeft een zichtbaar en hoorbaar systeem ook maatschappelijke betekenis. Het draagt bij aan vertrouwen, bewustzijn en versterkt de weerbaarheid van inwoners, juist in een tijd waarin van hen wordt gevraagd zich actief voor te bereiden op crisissituaties. Met de afschaffing van het systeem in deze tijd, verliest die oproep aan geloofwaardigheid.

Oproep aan uw Kamer

Tegen deze achtergrond doen wij een dringend beroep op u om te borgen dat Nederland beschikt over een robuust en redundant alerteringssysteem. Wij vragen u zich ervoor in te zetten dat het WAS niet wordt uitgefaseerd zolang er geen volwaardig en bewezen alternatief beschikbaar is en dat structurele financiering wordt vrijgemaakt voor een aanvullend landelijk systeem.

In deze tijd mogen wij geen risico nemen met de veiligheid van onze inwoners. Redundantie is geen luxe, maar een noodzakelijke voorwaarde voor een weerbare samenleving.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

³ Analistennetwerk Nationale Veiligheid, Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid, 2022. Kamerstukken II 2022/23, 30821, nr. 165.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen